

(Velika nesreča na železnici.) Iz Peterburga javljajo, da je pri postaji Oslipowicze skočil vlak s tira. Sedem oseb je bilo ubitih, devet teško ranjenih. Stroj in 14 vozov je razbitih.

(Ljudsko štetje) se kmalu začne. Do zadnjega decembra 1900, mora biti štetje dovršeno. «Občevalni jezik» bo zopet limanica, na katero se ujame več nezavednežev Slovanov!

(Častnik — tat.) V sredo zvečer so zaprli na Dunaju — v «Korošici» — poročnika Maksimiljana Machalitzkega radi tatvin. Hodil je k zlatnarjem in navidezno kupoval prstane. Vedno pa je odšel, ne da bi bil kaj izbral. No, odnesel je tako pri raznih tvrdkah nekaj dragocenih prstanov, mesto katerih je položil ponarejene. Pri poročniku so dobili večjo svoto denarja, mnogo prstanov in flaçon parfuma, katerega je tudi ukradel. Mož boluje menda na kleptomaniji.

(Uboj pri Čedadu.) Pri Čedadu na Beučanskem se je zgodil izreden uboj. Žena je ubila s sekuro na polju svojega moža, ki je bil odšel pred leti od doma ter se je sedaj kar naenkrat vrnil — nenadoma za ženo, ki si je med tem časom zbrala družega ljubimca. V zvezi z umorom stojita tudi ljubimec in sin ubitega, kakih 18 let star mladenič, katera sta mrtvega moža prenesla s polja na cesto ter položila poleg njega zavoj sladkorja, češ, da se bo mislilo, da so ga ubili financarji. Sodnija pa je prišla na sled brezsrčni ženi, katere obleka je bila s krvjo napojena. Vse tri zločince so odvedli v zapor. Nič ni tako skrito, da bi ne postalo enkrat odkrito!

(Dva litra vina v petih minutah izpil.) Na Dunaju je sedela večja družba gospodov v neki gostilnici. Za šalo so stavili s 25letnim trgovcem Kunkejem, ali je možno izpiti dva litra vina v petih minutah. Kunke je dobil stavo. Izpil je vino še prej, toda takoj nato se je onesvestil in zbuditi ga niso mogli. Odnesti so ga morali v bolnišnico, ker se je z alkoholom zastrupil.

(Roparski umor.) Iz Vratislave poročajo: Na avstrijsko-ruski meji, v Granici se je zgodil te dni zvečer grozen roparski umor. Posestnika posojilnice Emanuela Schneiderja, ki se je vozil vsaki dan v Granico v svojo menjalnico, je neznan zločinec ranil smrtno ter ga oropal 14.000 glđ. Schneider je umrl.

(Delavsko mesto.) Ogerski trgovinski minister namerava sezidati za železničarje 2000 hiš pri Budapešti. Tako bi v budapeštanski občini bilo posebno delavsko mesto, in sicer največje, kar jih je doslej v Evropi. Načrti so potrjeni. Vsak luksuz je izključen, a stanovanja moraja biti popolnoma primerna zdrav. predpisom in potrebam raznih delavskih vrst. Preskrbljena bodo s kanali, elektriko, vodovodom itd. Za tovarniške delavce se namerava sezidati mesto s 4000 hišami, kar pa še ni gotovo. — V Ljubljani si morajo delavci preskrbovati vse sami. Občinski zastop nima smisla za socialno delo. Minister Dipauli je dal sicer podporo za delavske hišice, a pod sedanjim ministerstvom bo težko kaj doseči.

(Anomalokoraks) se imenuje tič v Indiji, ki je še veliko bolj tatinski, nego naša sraka. Krade vse brez izjeme. Zavoje odpira s kljunom in pobira iz njih žreblje, nože, sploh vse, kar dobi, in nese v svoje gnezdo. Nedavno je sedela vesela družba na vrtu. Kar pade med njo nož iz zraka. Prestrašeni se ozro kvišku in vidijo nad seboj leteti anomalokoraksa. Vkradel je kuharju nož, ki mu je bil pretežak, in je padel iz kljuna.

(Belgijski kralj in postajni načelnik.) Na nekem incognito potovanju si je belgijski kralj Leopold brzojavno naročil svoj dvorni vlak ter se nepoznan podal na železnično postajo dotičnega kraja, da se odpelje z vlakom v Bruselj. Toda peron je bil za občinstvo zaprt. »Pardon, monsieur, nihče ne sme na peron, dokler ne odide kraljev

vlak«, nagovori postajni načelnik kralja-neznanca. Navidezno grozno nejevoljen je sklenil Leopold malo pošaliti se s strogim uradnikom, ter jel z vso silo riti mimo njega skozi izhodna vrata. »Proč s poti!« zakriči uradnik, ki je imel že itak dovolj opravka. Naš neznanec se pa odreže: »S tem vlakom, ki tam stoji, se hočem peljati. Radi Vas ga ne maram zamuditi.« »S tem vlakom se ne morete peljati, gospod, to je dvorni vlak.« »To me prav nič ne briga in ko bi bil tudi carjev vlak«, se odreže nejevoljno kralj in pahne od sebe nadležnega uradnika. »S tem vlakom bom zapustil to gnezdo, če se še tako togotite«. To je bilo uradniku preveč. Prime usiljenca za roko ter ga odvede z besedami: »Tukaj samo jaz zapovedujem in če se tako ne spravite s poti, Vas s silo iztiram s kolodvora«. Energično se je postavil kralj Leopold in strogi načelnik je že hotel izvršiti svojo grožnjo, kar pride kraljev adjutant ter nagovori neznanca z »Vaše Veličanstvo!« Kdo je bil bolj poparjen, kakor načelnik, kralj mu je pa smejoč se podal roko v priznanje njegove velike vneme za službene dolžnosti.

(Kapela cesarice Elizabete v Genovi.) Duhovnik Blanchard, spovednik Lucchenijev, je sklenil z mestnim zastopom pogodbo glede odstopa sveta za gradnjo spominske kapele.

Društvene zadeve.

(Pevsko in bralno društvo Maribor) v Mariboru napravi dne 3. decembra t. l. Miklavžev večer v Narodnem domu. Spored objavimo prihodnjič.

(Politični shod pri Sv. Marjeti ob Pesnici) priredi v nedeljo dne 25. novembra jareninsko politično društvo. Nastopijo trije govorniki, med njimi veleposestnik Franc Mlakar iz Hošnice pri Slov. Bistrici. Shod bo zelo zanimiv. Marjetčani, Peterčani in drugi sosedje tedaj pa le vsi k Sv. Marjeti! Natančneje vspered objavimo prihodnjič.

(Slomšekov večer) s slavnostnim govorom, z deklamovanjem Slomškovih pesmij, s petjem, tamburanjem in tombolo priredi «Kmetijsko bralno društvo v Gornji Radgoni» v nedeljo dne 26. novembra v gostilni «K angelju». Začetek ob 4. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Bralno društvo pri Sv. Benediktu) v Slov. gor. se ustanovi dne 19. novembra po večernicah v Selakovi gostilni s sledečim vsperedom: 1. Nagovor predsednika osnov. odbora. 2. O ljubezni do domovine in svojega naroda (govori dr. R. Pipuš). 3. Razlaganje pravil. 4. Vpisovanje udov. 5. Volitev odbora. 6. O kmetijskih zadrugah (govori g. J. Kač). Vmes tamburanje in petje gornjeradgonskih tamburašev in pevcev. K obilni udeležbi vabi osnovalni odbor.

(Bralno društvo v Cirkovcah.) V nedeljo dne 12. novembra se je ustanovilo bralno društvo v Cirkovcah. To društvo je bilo potrebno in se je od vseh strani teško pogrešalo. V nedeljo po večernicah se je zbralo toliko mož iz vseh vasij, da je bila šolska soba polna in so morali nekateri celo na hodniku stati. Ko so se njim prebrala in razjasnila društvena pravila, se je oglasilo nad 60 posestnikov, kateri so bili v društvo sprejeti. Potem se je vršila volitev odbora. Vse se je vršilo mirno in v najlepšem redu! Ako bode izvoljen odbor novo društvo dobro vodil, bode se društvo tudi lepo razvijalo. Denarne podpore mu ne bode manjkalo. Kajti darežljivost za novo društvo je bila že prvi dan velika, kar je dandanes redka prikazen. Tedaj na delo in Bog daj svoj blagoslov!

(Vabilo) k zborovanju obeh podružnic sv. Cirila in Metoda v Št. Juriju ob juž. žel. v nedeljo, dne 19. novembra t. l. ob 4 uri popoldne v gostilni g. F. Černovskega. Po zborovanju prosta zabava s petjem in godbo. K obilni udeležbi vabita vljudno odbora.

(Bralno društvo na Frankolovem) je zborovalo v nedeljo dne 5. novembra 1899 po večernicah v šolski sobi. Govoril je dež. potovalni učitelj g. Martin Jelovšek o živino-

reji vobče. Njegovemu jako navduševalnemu govoru so sledili poslušalci z vidnim veseljem. Posebno zanimala jih je mlekarstva in biko-rejska zadruga. Gospodu govorniku izrekamo tem potom pristrčno zahvalo. V nedeljo dne 12. novembra 1899 konstituiral se je novi krajni šolski svet na Frankolovem. Načelnikom je bil izvoljen gsp. Dominik Bezenšek, namestnikom pa Jurij Petelinšek.

(V Konjicah) ima tamošno »kat. pol. društvo« zadnjo nedeljo pa binkošnih dne 26. novembra 1899 ob 3. uri popoldne v svojih navadnih prostorih občni zbor. Razgovarjalo se bode o političnem položaji. Potovalni učitelj g. Mart. Jelovšek bode nadaljeval hvalevredni pouk o živinoreji. Društveniki imajo pravico, prijateljev našega društva seboj pripeljati. Odbor.

Politični shod v Št. Ilju v Slov. goricah.

Zopet je jareninsko politično društvo zbralo na svojem shodu lepo število navdušenih slovenskih kmetovalcev in sicer zadnjo nedeljo v Št. Ilju v Slov. gor. v prostorih narodnega gostilničarja Celcerja. Shod otvori društveni predsednik kapelan Gomilšek iskreno pozdravljajoč zbrane kmete ter povdarja, da je za Slovence dandanes nujno potrebno, da se povsod in pogosto zbirajo v posvet, kako se braniti pred raznimi sovražniki, prav tako, kakor so se predniki naši zbirali v posvet ob času turskih navalov.

Na to dá besedo potovalnemu učitelju Ivanu Kaču, ki v prekrasnem govoru razloži navzočim korist in potrebo kmetijskih zadrug. Vsako leto bolj propada, ubožava slov. kmet. Drugod so kmetje že skoraj propali. V Galiciji, na Hrvaškem je siromaštvo doma, ker so edini oblastniki graščaki in židje, ki imajo kmeta v popolni oblasti. Nekdaj je cvetela Italija, zvali so jo drugi Egipt radi rodovitnosti. Danes je ni revnejše dežele od nje glede kmetijstva. Tam sta le dva stanova: bogataši in berači. Zato si Italijani iščejo kruha v tujini. Z najslabšo hrano so zadovoljni. Mi bi ne bili. Tudi na Slovenskem je ponekod že žalostno, najbolj na Dolenjskem. Ljudje se selijo v Ameriko, ker jih domača zemlja ne more prerediti. Če bi slo tako naprej, kot zadnjih 50 let, v 25 letih popolnoma propade kmečki stan.

Kmetu je treba pomoči. Do sedaj se ni zgodilo nič. Država je preslaba. Obupati ni treba, še je rešitev in sicer v samoobrambi. Sam si pomagaj, na druge se ne zanašaj! Kmetje se morajo združiti v kmetijske zadruge zoper poglavitna svoja sovražnika: veliki kapital in ubožstvo.

Kmetijske zadruge so obogatile kmete v Švici, na Nemschem. Tam je vse premoženje med ljudstvom. Isto dosežemo lahko tudi Slovenci. Najprej zboljšajmo travnike z umetnimi gnojili. Dva-, trikrat več krme bomo imeli pa tudi toliko več živine redili. Ni vse eno, če imaš sedaj 5 glav živine, potem boš pa imel 10 glav. Prvikrat bo treba umetnega gnojila, sčasoma pa bomo imeli dovolj domačega. Žalska zadruga je letos kupila že 26 vagonov umetnih gnojil.

Ko bomo imeli več živine, pa ustanovimo mlekarice in sirarnice. Mlekarica v Št. Juriju ob Taboru že vrlo deluje. Liter mleka plača po 6 kr., posneto mleko pa še vsak dobi nazaj. Dobra krava da na leto do 2000 litrov mleka, kar znese 120 glđ. Ni vse eno, če nam krava da le teleta, ali pa še 120 glđ. zraven. S tem si bomo veliko pomagali.

Gorice nas zapuščajo, ker premalo gnojimo. Trs je oslabil. Iz goric smo 100 let ven jemali, notri pa smo metali le suhe veje. Z obilnejšim gnojenjem si bomo pomagali tudi tukaj. Poljske pridelke bomo skupno dražje prodajali. Sedaj nam prekupci, židi določajo ceno, potem pa jo bomo mi določali.

(Konec prih.)